

Filiz Tokcan

Boşluğun Ayak Sesleri
The footfalls of emptiness

Filiz Özdem

Boşluğun Ayak Sesleri

Şu pencereden bakarken solda blok oluşturan çirkin badanalı binalarla sağda görüntüyü daraltarak kesen bir binanın hırpani, hırçın yüzü görünüyor... Ve arada kalakalan deniz parçasının üzerinde yılan gibi uzanan mendirek karşı kıyıya yönlendiriyor bakışları. Sağdaki bina, belli ki bir zamanlar kendine yapışık yaşayan, aynı boyda ama artık göçüp gitmiş bir başka binanın izlerini taşıyor. Geriye kalan duvarda ise, betonu karelere bölen paslı demir parçaları ve tuğla öbekleri sırtıp duruyor. Var kalan ve "yaşayan" binanın ölü yüzü bu duvar.

Rihtımdan kalkıp uzun deniz yolculuklarına açılan apartman gibi gemiler suda süzülürken birden bu ölü duvar yüzeyinin keskin bir hatla kestiği su görüntüsü içinde emilip yok oluyor. Dünya bilgim ve algım, elbette denizin uzak yerlere kadar devam ettiğini, dolayısıyla bu çokkatlı gemilerin gidip, sonra da ait oldukları limana geri döneceğini söylüyor. Ama edinilmiş bilgilerin altında ya da dışında kımıldanıp duran karanlık ve boşluk duygusu başka düzlemler yaratıyor. Binanın çıkıntılarına, damına sığınan ve arada kımıldanmalarıyla o ölü yüzeyde hemen ayırt edilen kumru ve güvercinler Hades'in ülkesindeki Styx Irmağı'nın kayıkçısı Charon'un üretilmiş versiyonları gibi... Ve sanki onlar gemileri başka bir dünyaya alıyorlar.

Gemilerin ardında kalan boşluk ise sonsuzluğun kadim kardeşi olduğunu söylüyor. Boşluğun ayak seslerini işitmek içinse artık varolanın alanından çıkmak; varlığın Araf alanını hızla geçmek, aşına

The footfalls of emptiness

Looking out that window I see the shabby, scowling face of a building that interrupts and narrows at the right the view of the hideously painted buildings that make up the block at the left... A breakwater stretching out like a snake over a bit of sea cramped between them guides the eye to the opposite shore. The building at the right carries on it the traces of another building of the same size which clearly once adjoined it at some time or other but which has since then disappeared. Bits of rusty iron and clumps of bricks that divide the concrete surface up into squares stand smirkingly in the wall that remains.

Ships as big as apartment blocks depart from the quayside and set out on their long voyages. Gliding through the water, they suddenly are swallowed up and lost within the watery view that is sharply cut off by the surface of that dead wall. My worldly knowledge and perception of course tell me that the sea does continue on to distant places and that therefore these multistory ships must also go on and eventually return to the ports to which they belong. Nevertheless beneath—or perhaps outside—this acquired knowledge is a feeling of darkness and emptiness that creates other planes of meaning. Doves and pigeons sheltering on the building's protrusions and roof and whose stirrings make them immediately distinguishable on that dead surface resemble made-up versions of Charon, the ferryman on the river Styx in Hades, the abode of the dead; it's as if they're the ones taking the ships off to another world.

The emptiness left behind after the ships vanish says

olduğumuz varolma durumundan ve hallerinden sıyrılmak gerekiyor.

Sergilerine tematik bir bütünlük ekseninde hazırlanan Filiz Tokcan, Milli Reasürans Sanat Galerisi'nde düzenlenen bir önceki sergisindeki bütün resimlerinde iç-mekân kullanırken; bu sergisinde hiç iç mekân kullanmayıp deniz kıyılarını seçmiş.

İnsanların olmadığı ama gelmiş ve çekip gitmiş olduğu izlenimi veren boş sahiller, şezlonglar, şemsiyeler, iskeleye bağlı bir iki sandal, ahşap iskeleler, birkaç ağaç... hemen hepsi günbatımının ışığında duruyor.

Günbatımının boşluk duygusuna eşlik eden bu ölgün ışığı bir süre sonra gecenin rengine dönecek. Ama Filiz Tokcan bize geceyi değil, geceden bir önceki durağı anlatıyor ve bu sergisindeki resimleriyle varlık ile yokluğun kesişme noktasında düşünüyor. Varolanın bu son geçiş alanında, alabildiğine yalın bir nesne-doğa algısıyla, nesnenin bitimine, son fasla vurgular yapıyor.

Filiz Tokcan'ın bu sergisinde, bir tek resim dışında hiçbirinde figür yok, ama her tek tek nesneye insansı özellikler yüklenerek onlara birer figür işlevi verilmiş. Tokcan, varolana farklı bir zeminde ve suskunluk içinde hayatiyet kazandırmış. Dolayısıyla beden de bir gövdeye dönüşmüş; ama artık kolayca çürüyüp giden değil, doğaya karşı daha dayanıklı ve katı malzemedan oluşmuş bir gövdeye... Tokcan, gövde algısının bu katılığına karşı

that it's the ancient brother of infinity. To hear the footfalls of emptiness it now becomes necessary to leave the domain of the existing, quickly cross the sheol of existence, and shake off the circumstances and conditions of existence with which we are familiar.

Filiz Tokcan's exhibitions are prepared along an axis of thematic unity. In all the paintings that appeared in her previous show at Milli Reasürans Art Gallery, she made use of interiors; this time she has chosen to avoid interiors entirely and makes use of seashores instead. Vacant shores which are devoid of people but which create the impression that they were there once but have gone away, chaise longues, beach umbrellas, a boat or two tied up to a pier, wooden landings, a couple of trees... nearly all of which stand in a sunset light.

The lifeless light of sunset that accompanies the feeling of emptiness will eventually turn into the color of night but Filiz Tokcan doesn't show us night: instead she expresses the last stop before night and through her paintings in this exhibition she suggests that this is the point of intersection between existence and non-existence. In this last transition zone of being, she makes the final, disarrayed references to the extinction of objects with an object-nature perception that is stark in the extreme.

In this exhibition, Filiz Tokcan's paintings (with one exception) contain no human figures but each and every thing has been given a figurative function by having been charged with human features. The artist

olarak akışkan bir başka malzemeyi, Antikçağ'dan beri ana hayat ilkelerinden biri sayılagelen suyu kullanmış. Bütün resimlerde karadan bakıldığında görünen deniz var; ama hiçbirinde denizden bakıldığında görülen kıyı yer almıyor. Filiz Tokcan boşluğa ve sonsuzluğa hayatın içinden ve hayatın tarif ettiği, izin verdiği bir noktadan, dolayısıyla olumlu bir nihilizmin penceresinden bakıyor.

Tokcan'ın resimlerinde şeylerin geometrisi arı-duru bir sürerliğe de vurgular yapıyor. Boşluk ile onun içinde yer kaplayan şeylerin arasında ne bir uzaklık ne de bir iç içe geçme duygusu var; yumuşak bir geçişle, birbirlerini ezmeden ve yutmadan, ne dost ne de tamamen yabancı bir hafiflikle tanışık duruyorlar. Bu mesafeli bütünleşme ilişkisinde birbirinden bağımsız olarak aynı evrene, aynı koruyucu kaba, kendi varlığına doğarcasına belirginlik kazanıyorlar.

Boşluk boşluğu, kendiliğindenliğinde ve özgürlüğünde insanların ve şeylerin yer bulduğu alanı açar. Dünyayı yeniden temellendiren, ona yeniden ufuk açan bir olay olarak sanat bu ufkun kendi pay edilmesinde susan, değişen ve büyüyen gösterir.

Boşlukta gezinmek, kendi zihnimizin içinde gezinmektir. Bilgimizin varolan sınırı da evrenin son çizgisidir. Kozmik boşluğun en sonuna doğru ilerlemek, insan zihninin hep daha içine doğru ilerlemeye denk düşer. Dolayısıyla burada kesinliği olan tek şey giriş kapısı olan ama çıkış kapısı belirsiz bir durumdur. Zaten çıkış kapısının olması da bir çözüm değildir. Bu tek kapılı evrene girince insanın ve dünyanın "ne"liğinin, anlamının sorgulaması

invests her objects with a vitality on a quite different ground and within a condition of taciturnity. For this reason, body has become carcass but not a carcass that easily rots away: a carcass formed from a material that is harder and more resilient in the face of nature. To counter this hardness and resilience, Tokcan employs another, fluid material: water, which has been regarded as one of the fundamental elements of life since antiquity. In all her paintings in which the point of view is on land, sea appears whereas but in those in which the point of view is at sea, there is no land to be seen at all. Filiz Tokcan views emptiness and infinity from within life and from a point that life defines and permits, which is to say from the window of a positive nihilism.

The geometry of the things in Tokcan's paintings also makes references to a pure, crystal-clear enduringness. Between emptiness and the things that occupy it there is a sense of neither remoteness nor of intimate proximity: instead they stand there in a light acquaintance that is neither friendly nor entirely antagonistic. Independent of one another in this relationship of detached integration, they acquire clarity naturally according to their own existence by virtue of their being a part of the same universe and in the same protective shell.

An emptiness of emptiness inherently and freely opens an area that people and objects may occupy. As something that reestablishes the world and opens new horizons for it, art reveals that which is silent, is changing, and is growing in the acquisition of a share in that horizon.

Roaming in emptiness is to roam through our own

başlar. Bu sorgulayıcı süreç, bugün hâlâ sanat yapıtına düşen; sorunları ortaya koyan, çatışmalar yaratan biricik bilme biçimidir. Yüzlerce yıldır imgesel, düşsel dünyalar yaratma görevini üstlenen sanat, aynı zamanda hem gerçeklik hem hakikat noktalarını belirlemeyi de üstlenir. Bilimsel bilgiden farklı olan sanatsal bilgi, biyolojik zekâ ile sanatsal zekâ, felsefe ile bilim arasında bir fark kalmayacağı güne kadar da belki bu görevini sürdürecektir. Böyle bir gün gelse bile sanat eleştirel yanını koruyacak; bir sav, bir tasarı, bir model ya da bir metafor olarak rolünü sürdürecektir.

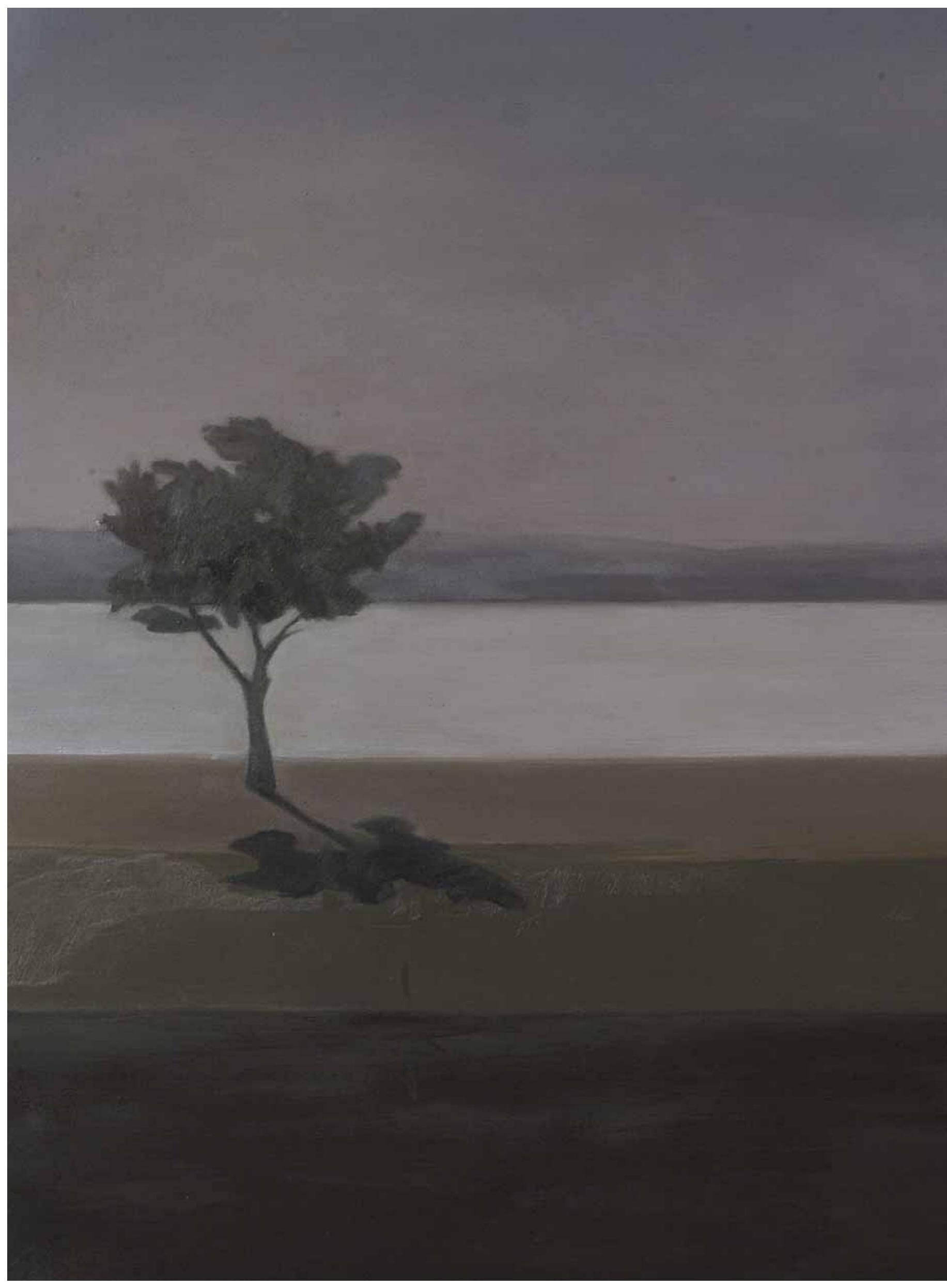
"Boşluğun Ayak Sesleri / Filiz Tokcan Resim Sergisi" başlıklı serginin eskiz örnekleri 2007 Ocak ayında Paris'te La petite galerie'de düzenlenen bir sergide izleyiciyle buluştu. 2007 Şubat ayında Milli Reasürans Sanat Galerisi'nde düzenlenen bu sergide ise eskizlerin tuval üstüne örnekleri sergileniyor.

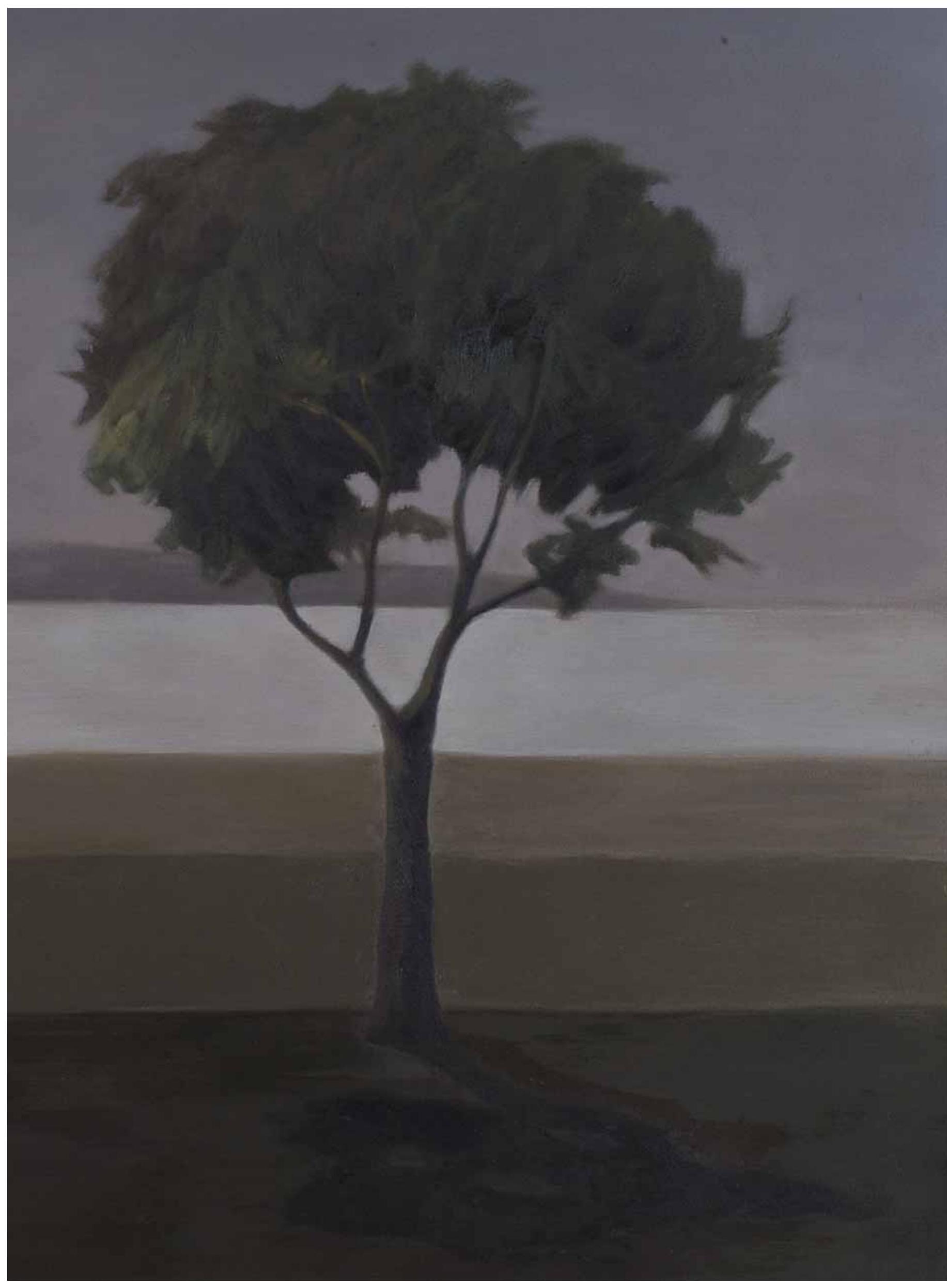
mind. The existing boundary of our knowledge is also the final boundary of the universe. Outward progress towards the ultimate boundary of cosmic emptiness corresponds to ever more inward progress into the human mind. For this reason, what we have here is a situation whose exit is uncertain and indeed the only certain part of which is its entrance. In any case, the existence of an exit is no solution. Having entered this one-door universe, one begins questioning the "whatness" and meaning of humanity and the world. This questioning process is the sole form of knowing that still falls to a work of art today, that reveals problems, and creates conflicts. For centuries art has undertaken the duty of creating fictive, imaginary worlds but at the same time it also undertakes to identify the points of both reality and truth. Scientific knowledge is different from artistic knowledge and it will probably continue to fulfill these duties until the day there no longer remains any difference between biological intelligence and artistic intelligence: which is to say, between science and philosophy.

Examples of the sketches for "The Footfalls of Emptiness: An Exhibition of Paintings by Filiz Tokcan" were shown to visitors at an exhibition held at La petite galerie in Paris in January 2007. At this exhibition held at the Milli Reasürans Art Gallery in İstanbul in February 2007, examples of the sketches on canvas will be on display.

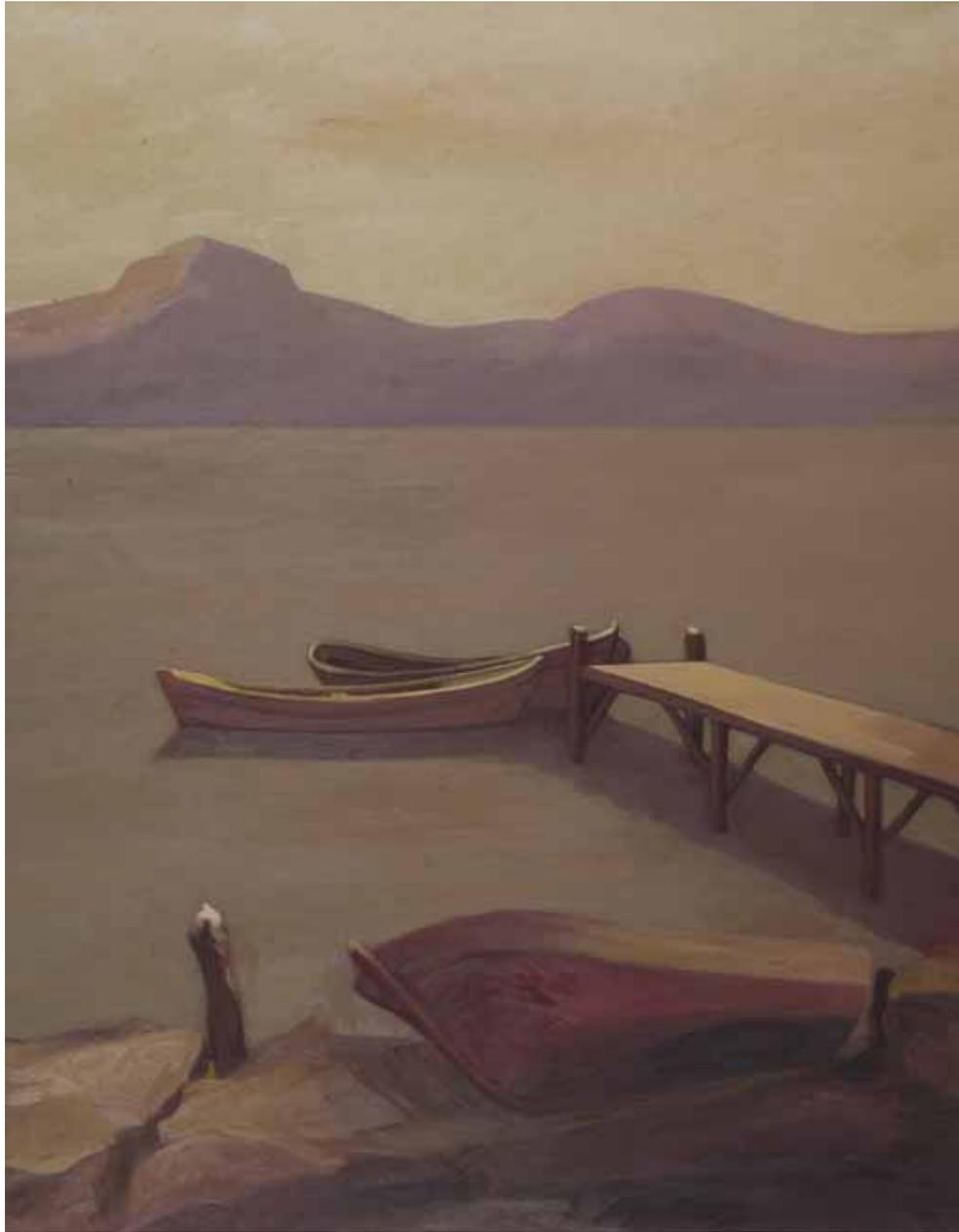

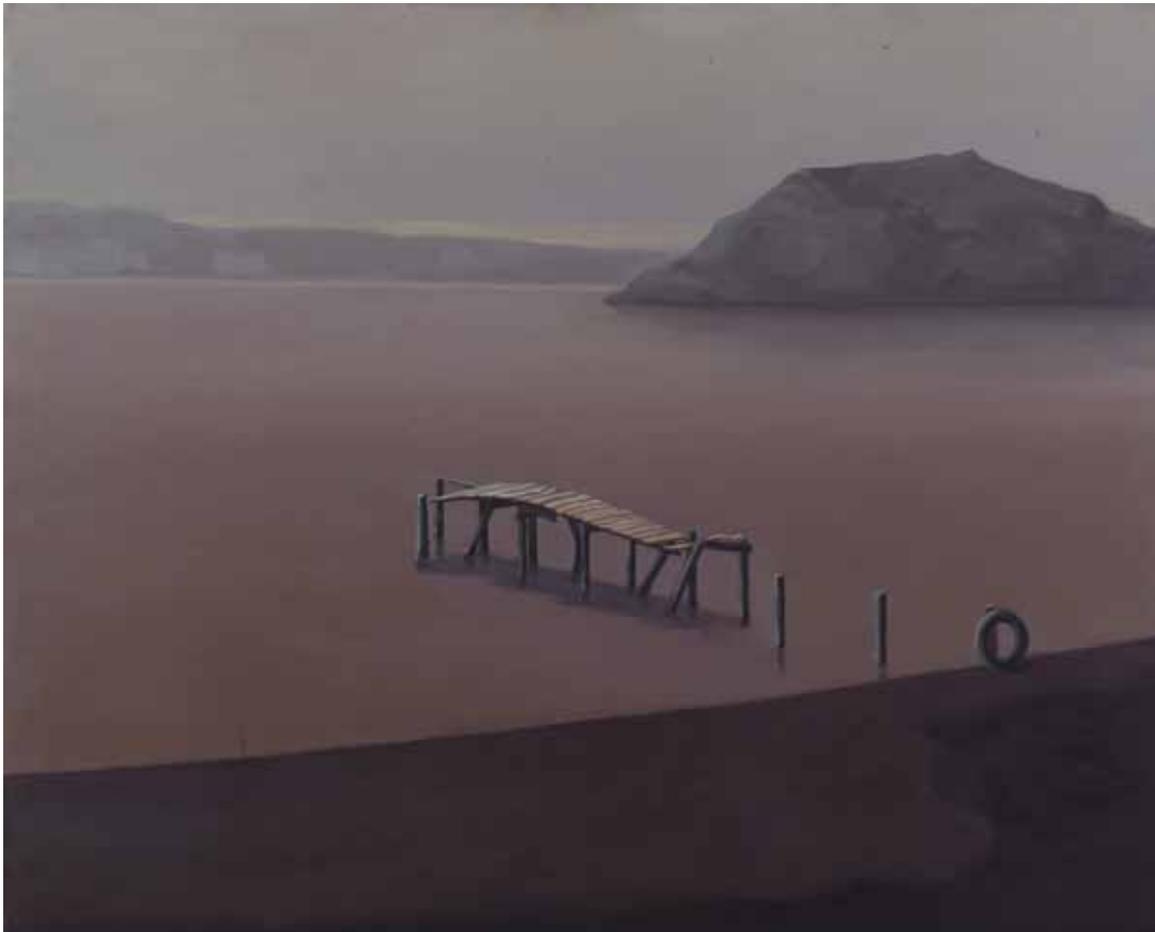

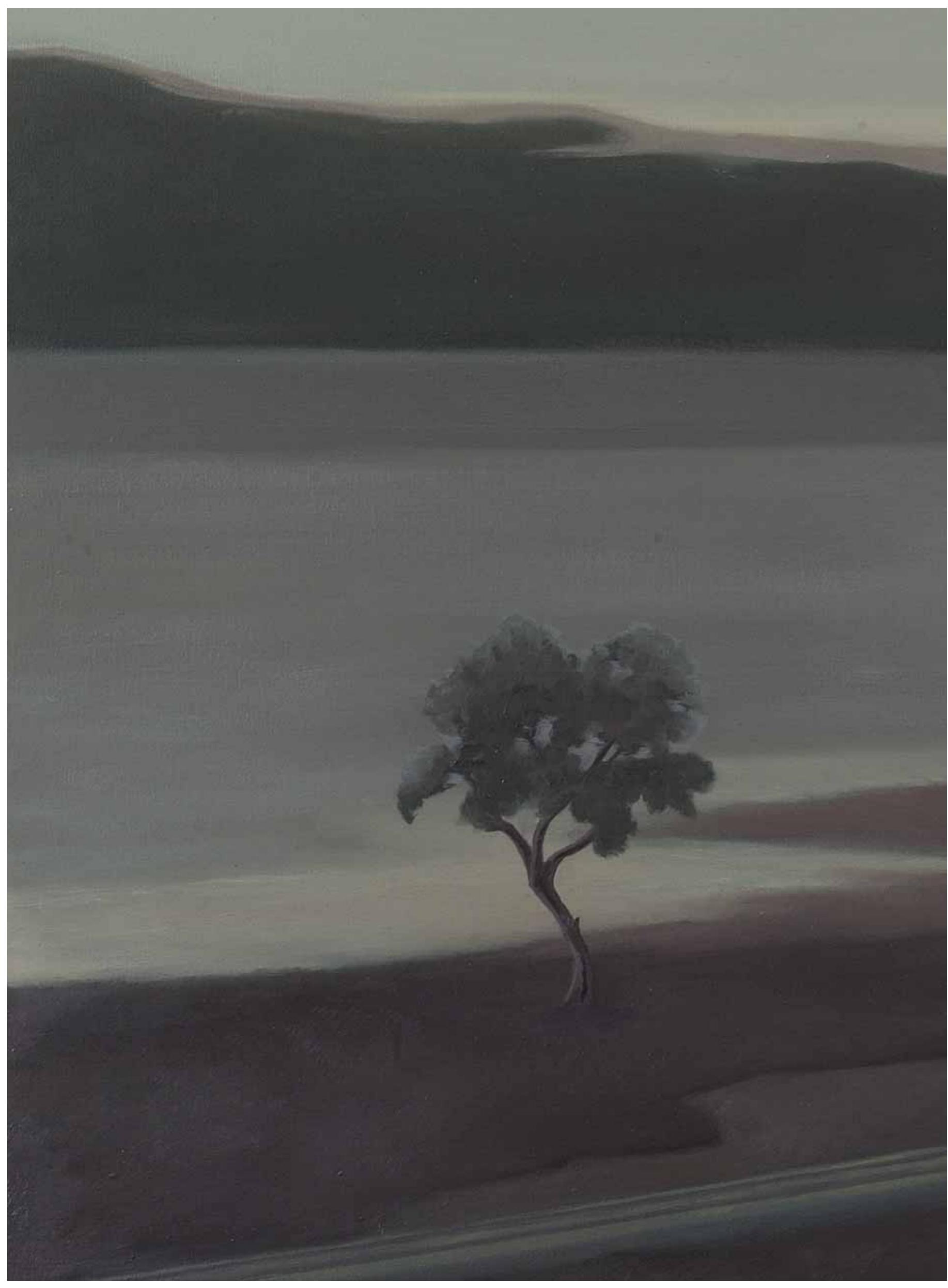

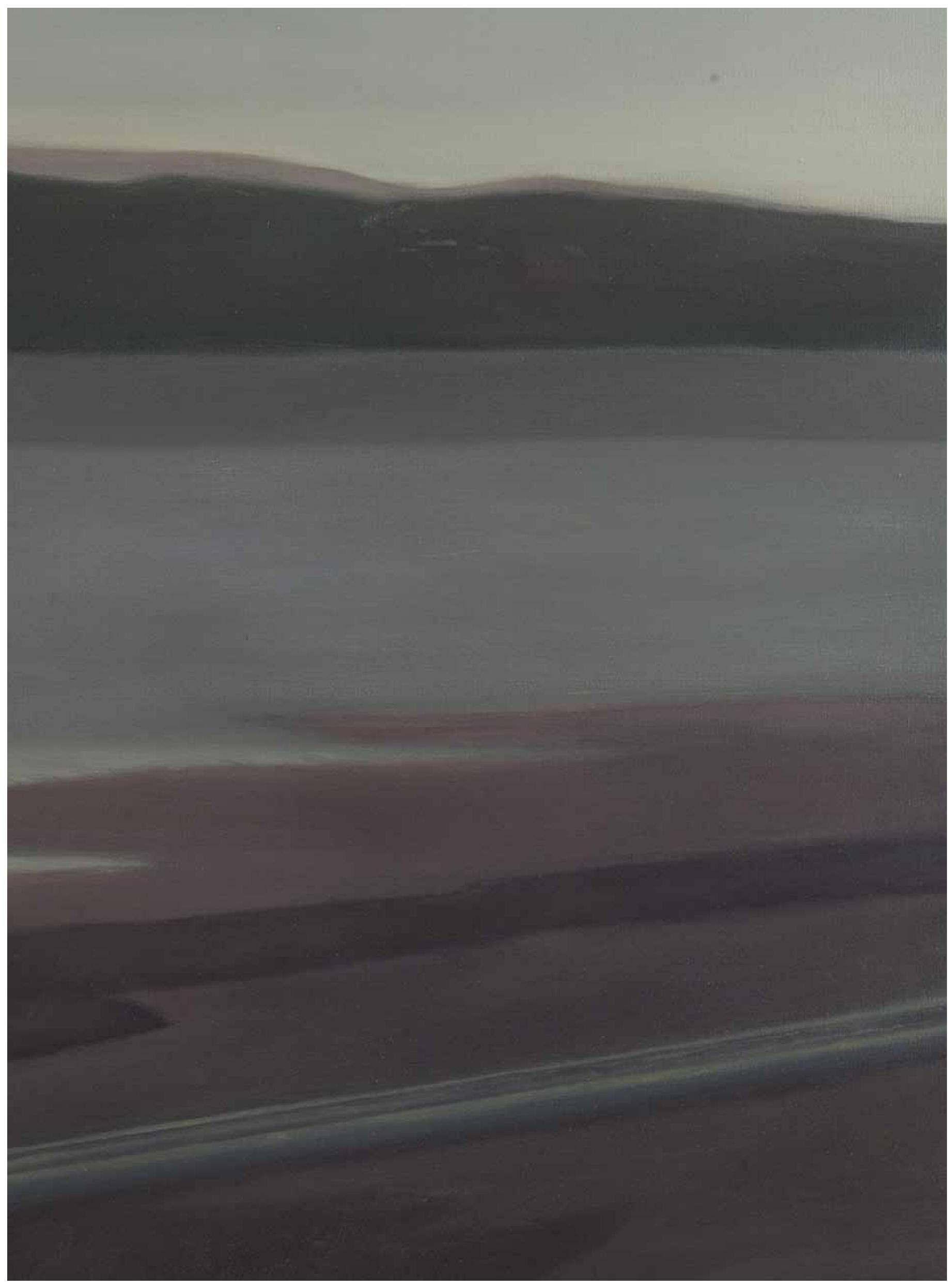

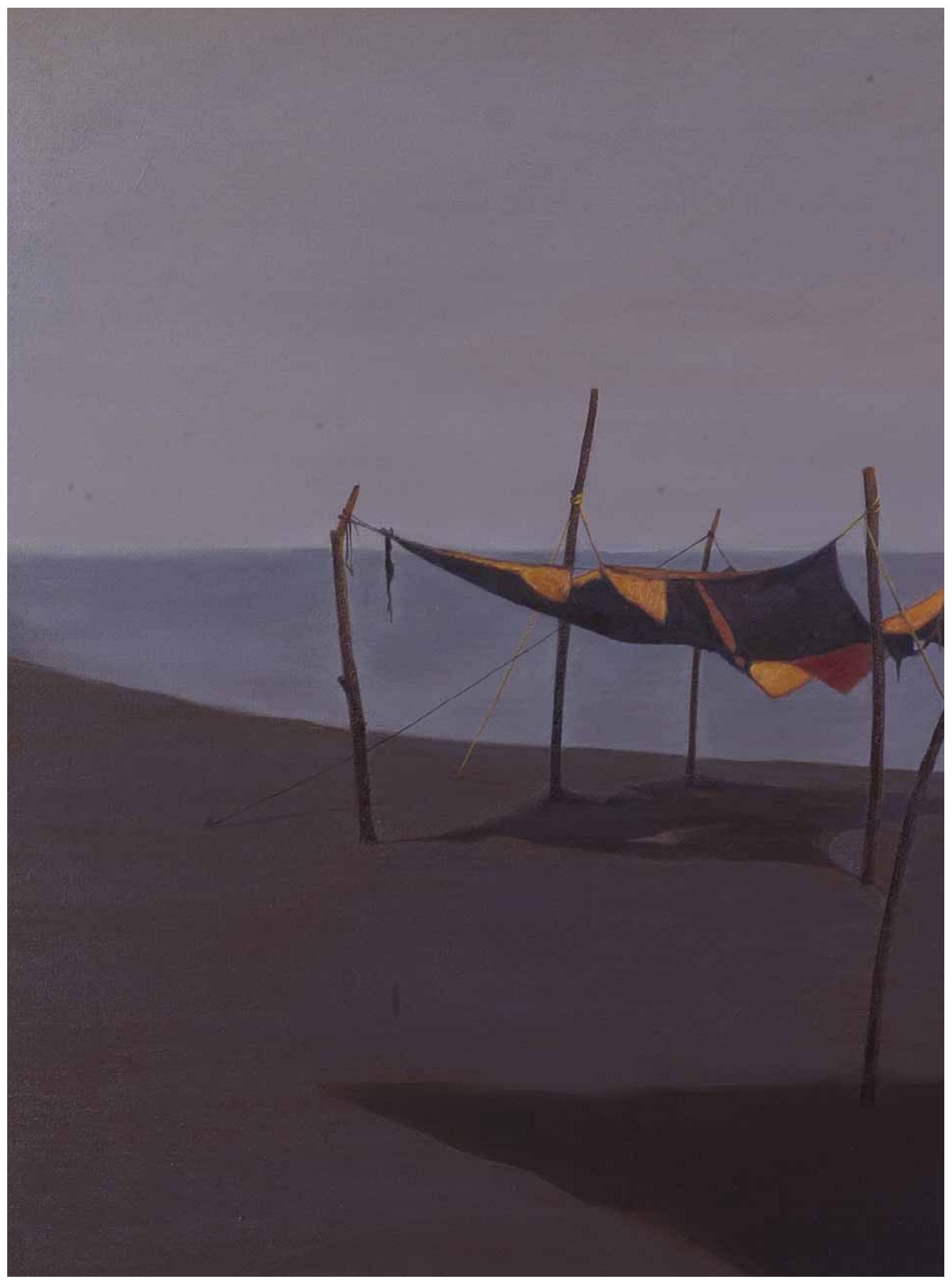

Biyografi

1949 İstanbul'da doğdu.

1985-1986 Devrim Erbil Atölyesi

1987-1992 Kasım Koçak Atölyesi

Kişisel Sergiler

1992 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

1997 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

1999 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

2003 Milli Reasürans Sanat Galerisi, İstanbul

2007 Le petite Galerie, Paris

Karma Sergiler

1990 Ziraat Bankası Sanat Galerisi, İstanbul

1992 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

1993 Cemal Reşit Rey Sergi Salonu, İstanbul

1997 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

1998 Maltepe Sanat Galerisi, İstanbul

2000 Galeri Sonat, İstanbul

Biography

1949 Born in İstanbul.

1985-1986 Devrim Erbil Atelier
1987-1992 Kasım Koçak Atelier

Personal exhibitions

1992 Maltepe Art Gallery, İstanbul
1997 Maltepe Art Gallery, İstanbul
1999 Maltepe Art Gallery, İstanbul
2003 Milli Reasürans Art Gallery, İstanbul
2007 Le petite Galerie, Paris

Joined exhibitions

1990 Ziraat Bank Art Gallery, İstanbul
1992 Maltepe Art Gallery, İstanbul
1993 Cemal Reşit Rey Exhibition Center, İstanbul
1997 Maltepe Art Gallery, İstanbul
1998 Maltepe Art Gallery, İstanbul
2000 Gallery Sonat, İstanbul

Bu kitap, 3 Mayıs - 23 Haziran 2006 tarihleri arasında Millî Reasürans Sanat Galerisi'nde düzenlenen "18. ve 19. yüzyıl Anadolu Kilimleri, Brigitte ve Ayan Gülgönen Koleksiyonu" sergisi için yayınlanmıştır.

This book is published on the occasion of "18th and 19th Century Anatolian Kilims - The Brigitte and Ayan Gülgönen Collection" exhibition held between May 3 - June 23, 2006 at Millî Reasürans Art Gallery.

Yayınlayan Millî Reasürans T.A.Ş.
Published by Millî Reasürans T.A.Ş.

1. Baskı, 1000 adet
1st Edition, 1000 copies

ISBN 975-7235-73-3

Organizasyon / Organization
Millî Reasürans Sanat Galerisi / Millî Reasürans Art Gallery

Küratör / Curator
Amélie Edgü

Yardımcı Küratörler / Curatorial Assistants
Ayşe Gür / Saliha Yavuz

Metin / Text
Josephine Powell
Dr. Ayan Gülgönen
Şeref Özen

Kilim Metinleri / Captions
Şeref Özen

Çeviri / Translation
Dr. Ayan Gülgönen'in metni: Robert Bragner
Text of Dr. Ayan Gülgönen: Robert Bragner
Lale İşcan
Nurseren Yurtman

Fotoğraflar / Photographs
Kapak: Arcan
Bahadır Taşkın

Krokiler / Sketches
Ahmet Gülgönen

Tasarım / Graphic design
a+a istanbul

Baskı öncesi ve baskı / Color separation and printing
A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Otosanayi Sitesi, Yeşilce Mahallesi Donanma Sok.
No: 16 34418 Kağıthane - İstanbul
Tel: 0212 281 64 48
Faks: 0212 269 53 27
E-mail: info@a4ofset.com